

Kandideeri Muhu valla volikokku!

Kohaliku omavalitsuse volikogu valimised toimuvad 19. oktoobril 2025. Igaühel on võimalus kaasa rääkida ja kujundada valla tulevikku, kandideerides Muhu vallavolikokku.

Alates 20. augustist algab kandidaatide registreerimiseks esitamine. Samal kuupäeval algab ka valimisliitude registreerimine.

Registreerimisdokumente on võimalik esitada valimiste infosüsteemi (VIS) kaudu aadressil vis.valimised.ee, digikonteineris e-postiga või paber kandjal Muhu vallavalitsuse kantseleis. Kandideerimisdokumente näidised on saadaval valimised.ee veebilehel.

Muhu valla valimiskomisjoni tööaeg on N kell 13.00-18.00, kandidaatide esitamise perioodil 21.august kuni 11.september: E-R kell 13.00-16.00, sh 9.augustil (kandidaatide registreerimise tähtaeg) ja 11.septembril (dokumentide parandamise tähtaeg) on tööaega pikendatud kella 18-ni.

**Muhu valla
valimiskomisjon**

Trükivalgust nägi esimene „Saare meesluule almanahh“

„Saare mees. Kas saab olla midagi veel romantilisemat? Jah. Luuletav saare mees.“

Seda tõelist ja ehedat saare romantikat on nüüd saanud terve raamatujagu. Valminud on Muhu Pärandikooli 5. trükis - „Saare meesluule almanahh“.

Enam kui 170-l leheküljel on 26 Muhu, Saaremaa, Sõrve ja Vilsandi meesluuletaja looming.

Almanahhi idee sündis 2023. aasta märtsis Kuressaare ametikooli turismikonverentsil, kus Tõnis Kipper juhitud vestlusringi lõpus lugesid kõik osalenud mehed ette mõne oma luuletuse.

Samal konverentsil viibinud Kadri Tüür sai sellest innustust. Kadri leiab kampa Merit Karise Aavikute majamuuseumist ning Kaja Sepp Laimjala Loodussõprade Seltsist. Nii viisi kolme naise üleskutse peale hakkas meesluule-

tajaid muudkui välja imbuma.

Teema oli lihtne ja lõõv- meeskogemus. Ja seda meeskogemust on palju ja väga värvikat. On autoreid, kes tuntud terves vabariigis ja kaugemalgi kui professionaalsed laulukirjutajad. On neid, kellel juba luulekogu ilmunud või kohe-kohe ilmumas. On neid, kes on eluaeg luuletanud sahtlisse ja avalikkus pole neist varem kuulnudki. Suurem osa töötavad hoopiski mingil muul elualal.

Kui materjal koos, siis Kadri toimetab ja neljas naine, Margit Randmäe, kujundas. Ja valmis ta oligi!

Esmaesitlus toimus 18.juulil õhtul Aavikute majamuuseumis. Muhu saarel sai raamatuga tutvust teha 27. juulil Muhu Pärandikooli vaimutoidu kohvikus, kus mõned autoritest nii Muhust kui Ida-Saaremaalt ka kohal olid.

Autorite järjestuse pani kogu

mikus paika geograafia. Hakkame ida poolt, st Muhu saare mandri-poolsest servast liikuma ja jõuame lõpuks välja Eesti kõige lääne-poolsemale asustatud saarele, Vilsandile.

Äratundmisrõõmu ja üllatust jagub igale muhulasele.

Almanahhid hinnaga 15 eur/tk on müügil Liiva pastoraadis ja Muhu vallavalitsuses.

Irena Tarvis
Muhu Pärandikoolist
(almanahhi ühe autori öde ja ühe autori autor)

Eakate reis mandrile ja Piirisaarele

30.-31. juulil toimus MTÜ Muhu Maanaiste Seltsi projektina läbiviidud ning Hellamaa Külakeskuse perenaise Tiina Jõgi juhitud „55+ Muhulaste õppereis läbi Eesti“. Reisi eesmärgiks oli tutvuda teiste aktiivsete kohalike tegutsejatega, suurenda koostöövõrgustikku ning õppida teiste kogemustest oma kogukonna kaasaamiseks. Külastasime Lindi küla Pärnumaal, Vanaema Aeda Rebasemõisas Valgemaal, Tartus ja Piirisaart.

MTÜ Lindi Külaseltsi esindajate Taavi Tambergi ja Anneli Koppeliga kohtusime Lindi vanas koolimajas, mida selts jätkuvalt renoveerib ja

Maanaiste Selts ringreisil

edendab. Hoones tegutseb kohvik ja müüakse käsitöötooteid, otsitakse ka lisarentnikke. Lindi Külaseltsi eestvedamisel on koostatud piirkonna kriisiplaan, valmistatud ette varjumiskohad ja kogutud kriisivarud.

Lindilt sõitsime edasi Valgamaale. Vanaema Aeda pidav Tiina Morfin tutvustas paaritunnise õppekäiguga oma aias kasvatatavate kultuurtaimede põliseid pärandsorte ning osta sai ka seemneid.

Loe edasi lk 3.

ISSN 1736-289X

9 771736 289007

Juulikuu vallavolikogu ja vallavalitsuse istungeilt

Volikogu erakorralisel istungil kinnitati vallavolikogu järgmise koosseisu liikmete arv. Volikogu liikmete arv määratakse rahvastikuregistri andmete põhjal, lähtudes vallaelanike arvust valimisastast 1. juuni seisuga ja Muhu elanike arv oli siis 2105. Üle 2000 elanikuga omavalitsuse volikogus peab olema vähemalt 13 liiget. Oli ka ettepanek määrata järgmise koosseisu liikmete arvaks 15.

13 liikmelise volikogu koosseisu poolt hääletas 5 volikogu liiget, 15 liikmelise volikogu koos-

seisu poolt hääletas 7 volikogu liiget.

29. juuli vallavalitsuse istung

Anti luba suvelõpu peo korraldamiseks Aki kõrtsis ja vabaõhukontserdi korraldamiseks Pädaste lahes Juudikselaiul.

Kinnitati korraldus Kuivastu küla Uue-Jaani ja Kallaste küla Uue-Jaani katastriüksuse jagamiseks, samuti piiride muutmiseks Oina küla Kästiki ja Teeveere katastriüksustel ning Põitse küla Saadu ja Kolga katastriüksustel.

Väljastati ehitusload Igaküla Pärdi-Andruse maaüksusele elamu püstitamiseks ning Ridasi Vana-Saare maaüksusele püstitatud ait-suvila seadustamiseks.

Väljastati kasutusload Rässa küla Uue-Laasu maaüksusele püstitatud elamule, saunale ja garaazile ning Rässa küla Konkso-Kopli maaüksusele püstitatud mobiilsidemastile.

Kooskõlastati puurkaevude asukohad Nõmmküla Kõrkja maaüksusel ja Paenase küla Koplimetsa maaüksusel.

Osaliselt rahuldati taotlus toetu-

se saamiseks Suuremõisa ja Lahelküla külade raamatu väljaandmiseks.

Nimetati valla esindaja väikesaarte komisjoni töös osalemiseks.

Keskkonnaamet on teavitanud Marina Minerals OÜ poolt esitatud keskkonnanaloo taotluse menetluse võtmisest. Esitatud taotluse kohaselt soovitakse keskkonnanaluba Päelda kruusakarjääris täiteliiva kaevandamiseks ja volikogul tuleb selle kohta kujundada arvamusi.

22. Muhu jooksu juhend

Muhu jooksuga pakume jooksuhuvilistele ja tervisesportlastele suviseid võistlemisvõimalusi Muhumaal. Jätkame Muhu jooksu pikaajalist traditsiooni ja tutvustame Muhu saart.

I Korraldamine. XXII Muhu jooksu korraldavad Muhu Vallavalitsus ja Spordiklubi Muhu koostöös erinevate koostööpartneritega.

II Aeg ja koht. Muhu jooks toimub laupäeval, 9. augustil 2025.a. Stardi- ja finišipaik on Liiva staadionil Muhu Spordihalli juures. Start kell 11.00 **Ajakava:** kell 10.50 soojendusvõimlemine, 11.00 põhijooksu start, 11.10 rahvajooksu ja matkajate start, 11.25 lastejooksu (2km) start, 12.50 lastejooksu soojendusvõimlemine, 13.00 lastejooksu (200m) start, 13.45 autasustamine.

III Distsantsid. Muhu jooksu distantsideks on põhijooksul poolmaraton 21,1 km, rahvajooksul 6,3 km ja lastejooksul 2,0 km ning 200 m. Rahvajooksule ootame osalejaid ka matkama ja kõndima. Rajad kulgevad valdavalt asfalt- ja kõvakattega pinnasteel.

3.1. Rahvajooks - jooksu pikkus on 6,3 km. Start ja finiš Liiva staadionil, start kell 11.10. Trassil on üks joo-
gipunkt + jook finišis. Marsruut: Liiva staadion – Liiva küla – kiriku parkla - Liiva/ Piiri kergliiklustee - Viira küla – Piiri küla – pööre tagasi Liivale ümber Jahimaja – Vanamõisa tee - Liiva/ Piiri kergliiklustee – Viira küla – Liiva küla – Liiva staadion Rahvajooksule ootame ka

matkajaid!

3.2. Põhijooks – jooksu pikkus 21.1 km (poolmaraton). Start ja finiš Liiva staadionil, start kell 11.00. Trassil on neli joogipunkti + jook finišis. Marsruut: Liiva staadion – Liiva küla – Liiva/ Nõmmküla maantee - Nõmmküla- Pallasmaa küla tee – Nõmmküla/ Viira maantee – Rinsi küla – Viira küla – Liiva küla – Liiva staadion. Matkajaid distantsile ei lubata!

3.3 Lastejooks (2015- 2018 a. sündinud) – jooksu pikkus 2,0 km. Start ja finiš Liiva staadionil, start kell 11.25. Toimub ajavõtt. Marsruut: Liiva staadion – Liiva küla – kiriku parkla – Liiva staadion.

3.4 Lastejooks (2018 ja noorematele) – jooksu pikkus ca 200 m. Jooks toimub Liiva staadionil, start kell 13.00. Jooksjatel aega ei võeta ja paremusjärjestust ei selgitata.

IV Registreerimine. Muhu jooksu eelregistreerimine toimub alates 7. juulist kuni 7. augustini (k.a.) elektrooniliselt valla kodulehel, www.muhu.ee. Kodulehe kaudu registreerunutele väljastatakse rinnaumbrid jooksupäeval sekretariaadis. Muhu jooksu sekretariaat asub Muhu Lasteaia Munuke saalis, kus jooksupäeva hommikul toimub registreerimine ja rinnaumbrite väljastamine kell 9.00.- 10.30. Registreerimine lõpeb 30 min enne starti! Lastejooksu registreerimine toimub Liiva staadionil kuni kella 12.45 – ni.

V Osavõtumaks. Osavõtu-

maks on kehtestatud kõikidele jooksudistantsidele, s.o. 6,3 km ja 21,1 km. Osavõtumaksust on vabastatud osalejad sünniaastaga 2007 ja hiljem sündinud. Osavõtumaksu ei ole kehtestatud lastejooksust osalejatele! Osaleja loobumisel osavõtutasu ei tagastata! Põhijooksu (21,1 km) osa - võtumaksu suurus on eelregistreerimisel 10 eurot, jooksupäeval kõigil 15 eurot. Rahvajooksu (6,3 km) jooks ja matkamine) osavõtumaksu suurus on eelregistreerimisel 5 eurot, jooksupäeval kõigil 10 eurot.

VI Osavõtjad. Osalema on oodatud kõik jooksuhuvilised, rahvajooksule ka tervisesportlased, kes läbivad distantsi kõndides või matkates. Vanuseklassid: Lastejooks (200 m) P ja T, 2 km lastejooks P ja T, 6,3 km jooks ja matk, 21,1 km jooks.

Osavõtja meelepea: T P Neiu Noormees N M NS MS Neiu Noormees N M NS MS 2018.a. sündinud ja nooremad, 2015 – 2018.a. sündinud, 2013.a. sündinud ja nooremad, 2013.a. sündinud ja nooremad, 2007 - 2012.a. sündinud, 1991 – 2006.a. sündinud, 1986 – 2006.a. sündinud 1990.a. sündinud ja vanemad 1985.a. sündinud ja vanemad 2007 - 2012.a. sündinud, 2007 - 2012.a. sündinud, 1991 – 2006.a. sündinud, 1986 – 2006.a. sündinud, 1990.a. sündinud ja vanemad, 1985.a. sündinud ja vanemad.

Riided ning kotid saab jätta Liiva staadionil pakihoiu telki. Number tuleb kinnitada rinnale ja number peab olema

finišeerides nähtav.

Iga jooksust osavõtja vastutab oma tervisliku seisundi eest ise. Esmaabi on võimalik saada finišis ja jooksudistantsidel saadab osalejaid med. teenistuse auto.

Korraldatud pesemise ja/ või riietusruume ei pakuta. Korraldajal on õigus kasutada kõiki korraldaja poolt ürituse raames tehtavaid fotosid ja videoülevõtteid turunduslikel eesmärkidel.

VII Autasustamine. Jooksu parimate autasustamine toimub orienteeruvalt kell 13.45 finišipaigas. Põhijooksu, rahvajooksu ja lastejooksu (2 km) üldarvestuse kolme parimat mees- ja naisjooksjat autasustatakse eriauhinna ja diplomiga.

Eriauhinna ja diplomiga autasustatakse ka põhijooksu ja rahvajooksu kõikide vanuseklasside kolme parimat.

Kõiki lastejooksus osalejaid autasutatakse diplomi ja maiustusega. Kõik lõpetajad saavad Muhu jooksu mälestusmedali.

Eriauhinnad: aktiivsemale Muhu külale, samuti mõlema distantsi parimatele Muhu jooksjatele (mees, naine, tüdruk, poiss, noormees, neiu, naisseeniior, meesseeniior). Kõigi põhijooksudest osavõtjate vahel loositakse välja peaauphind – jalgratas, lastejooksudest osavõtjate vahel – tükkeratas.

VIII Info. SK MUHU (Kalev) tel: 5065161, Muhu Vallavalitsus (Raido) tel: 5082776.

Šahh-matt Lõunarannikul

Tuuli Sooäär-Säde foto

Mäletate seda ühte päeva, mil tõesti ei sadanud?

Selle hoidis kuiva, sest siis pidi Lõunarannikul toimuma laste maleturniir. Ja toimus ka. Juba teist korda. Mängu jälgisid ja korraldasid kohtunikud Saaremaa maleklubist. Partiid kestsid kokku mitu tundi ja kuna tegemist ei ole turniiriga, kuhu tulevad kokku vaid maleringide kogenumad, oli paljude laste jaoks malekellaga mäng ise juba paras väljakutse.

Mida pikemalt kestis turniir, seda lugupidavamalt vaatasid oma maletavaid lapsi nende vane- mad pereliikmed. Lugupidamist

ja auhindu oli väärt iga mängija ja tänu suurepärasele toetajatele auhindu kõigile ka jagus.

Mida aga tegid maletavate laste nooremad pereliikmed? See on veel eriti hea! Nende tarvis oli pandud oma laud ja malenupud, kus nad segamatult vanemaid õdesid-vendi said jälgendada.

Näete, nüüd aga jälle sajab ja sajab. Eks ikka selleks, et lapsed natuke toas ka püsiks, maletaks ja harjutaks juba järgmise aasta turniiriks. Ja mitmest perest on kuulda olnud, et seda ka tehakse.

Malesõbra vanaema

Eakate reis mandrile ja Piirisaarele

Algus lk 1.

Juba enne õppekäiku saime aga veel perenaise abikaasa, Mehhiko kokk-kunstnik Leno Morfini takobaaris valmistatud eine.

Esimese reispäeva lõpetas Tartus toimunud kohtumine MTÜ Tartu Eakate Nõukoja juhataise esinase Tiina Mürkiga ning Riigikogu liikme, endise Tartu sotsiaal- ja tervishoiu valdkonna abilinnapea Mikkell Leesiga. Ta rääkis oma kogemustest lisatöötajate töölevõtmisega, mis pakub eakatele rohkem iga inimese vajadustele kohandatud sotsiaalteenuseid. Tiina Mürk rääkis eakate infopäevade, korraldamisest, individuaalsetest juriidilistest nõustamisest ja koostööst linnavalitsusega. Ta toonitas aga, et eakate nõukojal on mõte ainult siis, kui see põhineb nõukoja loojate algatusel. Puhtalt palgatöö baasil see hästi ei toimiks.

Peale õbbimist Tartus sõitsime teisel reispäeval parvlaeval Piirisaarele. Reisibuss jäi Laaksaare sadamasse. Saarel

korraldas meile elektrilise turibussiga kõiki külasid läbiva tutvumisreisi turismiettevõtte Piirivee OÜ omanik Heiki Laja, kes peab ka saare vanas klubihoones suvekohvikut. Saar on väga põnev oma vanausulistega seotud ajaloo, omapärase asustuse ja arhitektuuripärandiga, kuid tänaseks muutunud suvitusaares, kus talvel elab vaid paarkümmend elanikku.

Õhtul mandrile tagasitulekul järgnes pikk tagasireis Muhu poole mööda äikeselise ilma alla jäänud maanteid.

Loodetavasti saame järgnevatel kuudel enam selgust, mida me kõik sellest reisist õppisime. Suur tänu projekti toetanud MTÜ-le Saarte Koostöökogule, reisi korraldanud Tiina Jõgile ning bussijuhtidele Aarne Jõgile ja Aivar Laanvälile!

Õppereisi kaasrahastasid Euroopa Sotsiaalfond+ ja Saarte Koostöökogu meetme 5 Sotsiaalmeede raames.

Aado Kesipaik

Avanes Muinsuskaitseameti taotlusvoor mälestiste korrastamiseks

1. augustist kuni 30. septembrini on kõigil mälestiste omanikel ja valdajatel võimalik esitada taotlusi Muinsuskaitseameti tähtsajalise taotlusvooru mälestiste korrastamiseks 2026. aastal. Toetust saab taotleda mälestiste ja muinsuskaitsealal asuvate ehitiste restaureerimiseks, konserveerimiseks ning hooldamiseks. Taotlusvooru tulemused selguvad 2026. aasta alguses.

Restaureerimistoetuste kaudu aitab riik ettevõtlikke omanikke uni-kaalse kultuuripärandi hoidmisel. Et kõige väärtuslikum osa kultuuripärandist säiliks ja rikastaks meie elukeskkonda ka edaspidi. „Julgustan vajalike tööde ja toetuse osas Muinsuskaitseameti maakonnanõunikelt nõu küsima,“ sõnas Muinsuskaitseameti nõustamisosakonna juhataja Kais Matteus.

Mälestiste ja muinsuskaitsealal asuvate ehitiste restaureerimiseks, konserveerimiseks ning hooldamiseks saab toetust küsida mälestiste omanik või valdaja. Minimaalne toetussumma on 200 eurot, maksimaalne toetussumma ehitiste restaureerimise ja konserveerimise puhul on kuni 100 000 eurot ja teistel juhtudel kuni 20 000 eurot. Toetuse maksimaalne osakaal tööde kogumaksumusest (ja abikõlblikest kulu-dest) saab olla sõltuvalt taotlejast 50%-90%, ülejäänud on omaosalus.

Taotlusi on võimalik esitada läbi kultuurimälestiste registri ning taotlusele peab olema lisatud vähemalt kaks kehtivat ja võrreldavat hinnapakkumist. Taotluste esitamise tähtaeg on 30.09.2025 kell 23.59.

Täpsemat infot Muinsuskaitseameti toetuste kohta leiab ameti [kodu-lehelt](#).

Seminar „Kas taluarhitektuur vajab kaitsmist?“

21. augustil Muhu saarel, Hellamaa külakeskuses kell 11.30-16.00

Üritus on tasuta, kuid vajalik on registreeruda: <https://estonia.icomos.org/>

Lisainfo: Elo Lutsepp, elo.lutsepp@evm.ee

KONTSERT & KOHVIK

LAULE MUHUST SETONI

Laval duo: Muhu tüdruk Karin & Seto tsura Mehis

6. septembril kell 19

Asplivälja, Raugi küla, Muhu

Kontserdiinfo Facebookis:

Pilet osta Fientast:

ALLIKU AJUJOGAD MUHUS

09. august 2025

Liiva Turuhallis

20.00

järgmised

13.09

MAITSETE AASTA

PILET 4.-

Registreeri võistkond!

Tel 5307 1949

kultuur@muhu.ee

Karmoškakeskpäev

MUHU MUUSEUMIS TOOMA TALU ÕUEL

17. AUGUSTIL KELL 12-14

MUSTSEERIVAD: ELAR, RAIMO, MEELIS, JAANUS, VALTER JA HUGO

SISSEPÄÄS MUUSEUMI PILETIGA

VOIB TANTSIDA, KAASA LAULDA JA TOETADA PILLIMEESTE LÕUNAT RAHALISE ANNETUSEGA

Heinakuu ja lõikuskuu muuseumis

Meie turismisuvi on käes ja mida küll veel tahta? Oleme saanud, äikest, päikest, vihma ja mõned kohad ka rahet ja turiste paljudest riikidest. Räägime nendega Eesti ja Muhu elust ning ilmastki, sest paljudes Euroopa maades on väga kuum.

20. juulil toimus neljas matkapäev ja sel korral tutvuti Piiri küla. Giidiks oli taaskord Eda Maripuu. Matkajaid oli taaskord palju ja toimus aktiivne infovahetus Piiri küla elanikega.

Näitus „Suised saarte sitsijakid“ on vaadatav kuni kuuenda augustini, siis pakib Mai Meriste näituse kokku ja saadab Kihnu. Kes ei jõua meile näitust vaatama, siis saab seda teha Kihnu muuseumis.

Muhu Muuseumi eestvedamisel toimus 2.-3. augustil Muhu Puidukoja ruumides eelregistreerunutele järvekaislast toolipõhjade punumise koolitus. Juhendajaks oli Thea Kull. Kes sellesse gruppi ei mahtunud ja soovib koolitusel osaleda, siis järgmine toimub kuueteistkümnendal augustil Muhu Puidukoja ruumides Eva Lisa Kollo juhendamisel. Soovijatel palume temaga otse ühendust võtta ja koolitusel osalemine kokku leppida.

Karmoskakeskpäev Muhu Muuseumis toimub pühapäeva, 17. augustil kell 12-14. Tooma talu õuel musitseerivad Elar, Raimo, Meelis, Jaanus, Valter ja Hugo. Sissepääs muuseumi piletiga. Võib tantsida, kaasa laulda ja toetada pillimeestse lõunasööki rahalise annetusega.

21. augustil toimub Hellamaa

Külakeskuses seminar „Kas taularhitektuur vajab kaitsmist?“. Koguva katustest ja turistidest räägib Meelis Mereäär. Täpse info seminari toimumise ja teiste esinajate kohta saab eraldi olevalt kuulutuselt.

22. ja 23. augustil toimuvad Muhu päevad ja sellega seoses ringsõidud saarel, üheks giidiks neil päevadel on Eda Maripuu. Muuseumit ja Koguvat tutvustab Meelis Mereäär.

Muhulaselt Muhulastele kontserdil esineb ka Meelis Mereäär. Minul avaneb taas võimalus osaleda muuseumitöötajate suveseminaril, mis sel aastal toimub Narva-Jõesuus ja Narvas.

Ajutised näitused muuseumis:

Tooma talu rehetas püsinäituse „Juhan Smuul“ täiendus ja infotendid Mihkel Muulist.

Tooma talu rehealuses näitus „Muhu teeb kenaks“ – Ivo Kõvamees.

Tooma talu majaaluses keldris näitus „Muhu toolide joonised 1946-1947. aastast“, Eesti Vabaõhumuuseumi kogudest.

Tooma talu endises sigade laudas näitus „Suised saarte sitsijakid“ (28.06 – 06.08.2025).

Välja talu I korrusel näitus

„Muhu valla juubelid“.

Välja talu II korrusel „Tulme 2024“.

Koolielus „Muhu õpilaste joonistusi 1920. aastatest“.

Kunstitalis Wunderkammeri näitusmüük.

Tervitustega
Siret muuseumist

Raamatukogukohvik Hellamaal

Muhu kohvikutepäeval ühendasid Muhu ja Ida-Saaremaa raamatukogud oma jõud ja korraldasid laupäeval, 26. juulil Hellamaa Külakeskuses Raamatukogukohviku.

Külastajaid võtsid vastu kohvikupidajad-raamatutegelased: Pokud, kass Bruno, Kaval-Ants, Anu ja Sipsik. Menüü oli inspireeritud eesti (laste)kirjandusest. Kohvikus pakuti Sammalhabeme marjakooki, Bruno küpsisetorti, Puuko moosikpirukaid, Mutionu mullahunniku kooki, hakklihapiirukat „Notsu ja nälg“ jne.

Maja ees ootasid lapsi „kirjandusliku kallakuga“ tegelustel ka õuemängud, majas sai uudistada näituseid ning panna end proovile Muhu ja Saaremaa kirjarahva nimedest koostatud anagrammide või muhukeelsete töölehtede lahendamisel.

Meeleolukaid muusikalisi vahelasisid esitasid Anneli Leis ja Lembit Adamson.

Oma raamatut „Väike Sõber ja porgandikarva Kass“ tutvustas autor Angela Mercedes Lauge.

Tegemist jätkus mitmeks tunniks nii väikestele kui suurtele. Aitäh armsatele külastajatele, et leidsite tee meie Raamatukogukohvikusse!

Tuhat tänu õlga alla panemast, Angela-Mercedes, Anneli, Merika, Lembit, Helmi, Karoliine, Matti ja Hellamaa Külakeskus! Suur-suur aitäh, kallid kolleegid-koostööpartnerid: Liiva Raamatukogu ja Marie Saarkoppel, Tornimäe raamatukogu ja Rita Lauge, Orissaare raamatukogu ja Marlin Pärn!

Anu Kaljuste
Hellamaa Raamatukogust

Kohvikutepäevad: head söögid ja põnev meelelahutus

Ätses kohvikutepäeva avamisel.

Järjekorras kümnendal Muhu kohvikute päeval osales neliteist kohvikut. Oli neid, kes juba tutvavad ja tuntud oma headuses, kuid oli ka uustulnukaid, kes meeldivalt üllatasid.

Juuli lõpuosa nädalavahetus soosis õuekohvikute päeva ja külastajate vahesuse üle ei kurdetud kuskil. Kohvikutepäev sai avalöögi 25. juulil Liiva keskvaljakul, kus avamise puhul toimus ka väike kontsert. Esines Anne Keerdi juhendatud folkloorirühm Ätses, seljas uhiuued enda õmmeldud Muhu sitsijakid.

Liival on kohvikuid ka muul ajal rohkesti, kuid kohvikutepäeval tegutses lisaks neile veel turuhallis kohvik Muhu sõbrad, mille korraldas EKNK Muhu kogudus. Vaimutoidu kohvik oli avatud ka Pastoraadis ning seal sai nii suupoolist, aga kuulata ka muusikat ja luulet, sest esitleti ka Saarte meesluule almanahhi.

Kirjanduslik kohvik oli nagu ikka Raagma Sumaril, kus sai kohtuda mitme tuntud kirjanikuga ning nende jutte kuulata. Raamatukohviku oli avanud ka Muhu oma kirjanik Mudlum oma kodutalus Rootsivere Mudal.

Bramasole Suvekõek üllatas austrite ja šampanjaga, Igakülas tegutsenud Café des Amateurs aga pakkus külastajatele igati tervislike fermenteeritud toite ja kostitas neid ka vahva kontserdiga.

Kallastel sai palaval päeval mekkida jahutavat Muhu jäätist, Lõetsas, Seitsme tuule aias kohvi

kus Fragarria sai puude vilus maitsta hõrke kooke.

Glamuurset mõisameeleolu ja gurmeed sai nautida Pädaste jahtklubi kohvikus, kodust taluromantikaga Rässa Uue-Laasu Segasummamuhula ja Raugi Kulla Saadu kodukohvikutes. Muhu oma ikoonilist toitu – hapurokka pakus taas Põitse Ännika.

Tegijatel igatahes ideid ja tahtmist jätkub, ka külastajad said nii kõhu täis kui ka põhjuse tulla uudistama kodusaare neid paiku, kuhu tavaliselt naljalt ei satu.

Suur tänu kõigile kohvikute korraldajatele! Tänud ka firmale ALPHAGIS interaktiivse kaardi koostamise eest!

Kohvikutepäeval osalenud:

Sumari raamatukohvik
Muhu Jäätisekohvik
Pädaste Jahtklubi
Fragaria
Kohvik Muhu Sõbrad
Bramasole Suvekõek&Wine Terrace
Café des Amateurs
Hapuroka kohvik
Koogid&Kaisud
Mudlumi Roosioü
Segasummamuhula
Kulla Saadu kohvik
Pastoraadi Vaimutoidu kohvik
kunsti ja meesluulega
Raamatukogukohvik

Muhulane

Pastoraadi Vaimutoidu kohvikus luges luuletusi Villu Kangur.

Mudlum: Olen jõudnud kohta, kust enam kuhugi minema ei pea

Tegija

Muhumaa on oma kidurast mul-
last hoolimata olnud rammusaks
pinnaseks arvukale kirjarahvale.
Kes luuletab niisama oma lõbuka,
kes päris tuntud ja tunnustatud
kirjanik. Üks meie aja viljakamaid
ja tunnustatumaid kirjanikke
Mudlum ehk Made Luiga on end
sisse seadnud Rootsivere Mudal,
kus tegeleb paralleelselt kirjutami-
se, maja renoveerimise ja roosi-
pidamisega.

Tema viimase teose,
"Roosihihullu päevaraamatu", tege-
vus tomubki peamiselt Muda aias,
kust jutujärg jookseb paljudesse
muhulastele tuttavatesse paikades-
se, arutledes ka meie aja üldisema-
tel teemadel.

Made mõtiskleb oma raamatutes
ka selle üle, kas ja kuipalju inime-
ne vananedes muutub: "Veel paar-
kümmend aastat tagasi oleks ma-
le elama tulek tundunud täiesti
ilmvõimatu. Muhus käimine oli
läbi kogu mu täiskasvanu ea just-
kui tüütu kohustus. Sellest kirjutati
ka oma raamatus "Minu tädi El-
len". Muda oli minu vanaisa Kaar-
li talu ja kui ta sõjas surma sai,
jäid siia toimetama lesk kolme
lapses, vanapapa, Kaarli isa ja
tema vallaline õde Lisa. Ema käis
siin ikka suviti ja kui Lisa suri, jäi
maja emale. Pensionieas kolis ta
päriselt siia ja elas siin 16 aastat.

See on sõjaajast saadik naiste
peetud talu. See tähendas, et hak-
kama saadi hädapärastelt ja kõik
lagunes. Ema hakkas maja remon-
tima, aed oli korras, parandati
katuseid. Ühesõnaga – kogu aeg
käis üks meeleto töömurdmine,
ehkki raha üldse ei olnud. Mul ei
olnud siis mitte kõige vähemagi
huvi tulla maale ja murda tööd
nagu segane. Kõige kuumemate
ilmadega kuskil kartulipõllul kõb-
lata! Mitte üks raas ei olnud aiahu-
vi. Aga kuidagi see läks nii, et kui
minu ema suri ja kogu see vastu-
tus maja eest jäi mulle, muutus
kõik. Oli süütunne, et ei olnud
suutnud varem ema rahaliselt
aidata. Ja remondiks oligi viimane
aeg, sest katus lasi niimoodi läbi,
et mõnel pool oli sajuga põrandal
loik. No see remont on olnud ikka
saaga ja sellest saaks kirjutada
terve raamatu! Ma ei oleks usku-
nud, et saan sellega hakkama. Aga
jupikaupa on see läinud. Täitsa
ime, sest olen inimene, kellel pole
püüdnud sissetulekut, teenib hono-
rare siia-sinna kirjutamisega. Aga
siis tuli järjest neli väga rammusat
aastat ja mul tekkis pisut raha. Siis
tuli ka koroon ja võib-olla olek-
sin selle raha kulutanud näiteks
reisimise peale, aga mitte kusagile
ju ei saanud. Hakkasin saama
kirjaniku-palka, tuli Euroopa Lii-
du preemia, siis KULKA auhinnad

Madli Lippuri foto

ja mujaltki, raamat Elleni-raamat
müüs. Ma olen kõik need aastad
teinud remonti ja selle kõrvalt
hakkasin tegema aeda, kuni ka see
asi muutus hullumeelseks. Hakkas-
in märkama, et kui varem oli see
muruniiduki lükkamine tüütu ise,
siis praegu ma ütleks, et teen seda
suurima heameelega, mis siis, et
higi voolab ja varbavahed on rohe-
lised!"

Pea igal aastal raamat

Mudlumilt on kümne aasta jook-
sul ilmunud üheksa raamatut, mis
teeb peaaegu raamat aastast.
"Sellise hullumeelse tempoga
inimene lihtsalt ei jõua väärtkir-
jandust kirjutada. See nõuab aega
ja selgust. Kirjutamine võib tundu-
da väga lihtne töö – mis seal siis
on, muudkui kirjutada. Mõni kirjutab
3-4 raamatut aastast. Mina selline
autor ei ole ja tunnen, et mul po-
leks sel moel ka inimestele midagi
pakkuda. Roosiraamat on ka natu-
kene protestiraamat, kirjutasin
selle kiusu pärast sellise, et korra-
liku aiainimese ja korraliku kirjan-
duskriitiku välja vihistaks. Pole ei
päris ilukirjandus ega päris Maa-
kodu nipiraamat. Võib-olla peak-
sin veel mingit muud, "päris" tööd
ka veel tegema ja siis kunagi kir-
jutamise juurde jälle tulema? Aga
ega pole sellises eas ka lihtne uut
tööd leida. Eks paista, mis sest
asjast saab," arutleb Made.

Ta lisab, et Muhu on kirjutami-
seks hea paik ja aia- ning remon-
ditööd kirjutamist ei sega niivõrd,
pigem häirivad väiksemad kirja-
tööd, mida ta erinevatele välja-
annetele teeb: "See katkestus segab
kirjutamist. Kirjutamine on pingu-
tus, eriti kui teed seda pooleldi
alateadvuslikul tasemel, kui sa
kusagilt enda seest tõmbad neid
asju välja, mida tegelikult võib-
olla üldse näppida ei tahakski. Ma
kardan seda kirjutamise protsessi,
sest ma tean, et sel ajal kui ma
seda teen, on mul lihtsalt kogu aeg
nii paha olla. Mul on paha olla
siis, kui ma ei kirjutata, sest tean, et
peaksin kirjutama. Halb on ka
kirjutades. Aga on ka helgeid
hetki, kui pea läheb lahti ja kõik
lihtsalt tuleb iseenesest paberile.
Aga selle seisundini jõudmiseks
tuleb läbida nii palju sellist olekut,

kus see nii ei ole. Pea töötab ka
siis edasi, kui ma ei kirjutata. See on
suhteliselt tänamatu töö, pikk
protsess. Kuigi raamatu kirjutami-
seks kulub aasta, võib see lugu
mul peas olla juba mitmeid aast-
taid. Tegelikult ma vaatan, et kõik
need teemad, millest ma olen
kümne aasta jooksul oma raamatu-
tes kirjutanud, on ideede kujul
olnud olemas juba minu kõige
esimeses raamatus "Tõsine inime-
ne". Need raamatud on tegelikult
juba minu peas, aga siis mingil
moel nad tulevad sealt välja, ma ei
saa neid forsseerida või kuidagi
ringi pöörata, nad lihtsalt on. Kõik
kirja pandu tõukub ikka inimese
isiklikust kogemusest. Selle all ei
saa me mõista ainult seda, mis on
tema endaga juhtunud. Isikliku
kogemuse alla käib see, mis on
juhtunud ka teiste inimestega.
"Roosihihullu päevaraamatus" ei
kirjutata ma kellestki nimeliselt,
kuigi siin Muhus teatakse neid
inimesi või aimatakse, aga kusagil
mujal maailmas ei tea neid keegi
ja sedasama olen mõelnud ka Elle-
ni raamatut kirjutades. Elleni ra-
amatuga oli küll hirm, mida inime-
sed võivad mõelda ja mul on ol-
nud ka igasugust tagasisidet. Aga
tegelikult tunnen ma ju siin üsna
väheseid ega kavatse ka olla iseha-
kand muhulane. Muhulaste silmis
ma "päris" muhulaseks nagunii
kunagi ei saa. Mudal aga tunnen,
et kogu elu pidevalt kodusid ja
elupaiku vahetades olen jõudnud
sinna, kust enam kuhugi minema
ei pea."

Raamatud

Tõsine inimene, 2014
Ilus Elviira: burlleskne jutustus, 2015
Linnu silmad, 2016
Ümberjutustaja, 2017
Poola poisid, 2019
Mitte ainult minu tädi Ellen, 2020
SIKAOSÄK, 2022
Väike tekstimüür, 2023
Roosihihullu päevaraamat, 2024

Jana Rand

Muhu päevad 21.-24. august

Neljapäev, 21.08

**Ettevõtjate minimeess Liiva
keskväljakul, ettevõtete
külastus.**

Ettevõtjate suvepidu Tihusel.

21.08 kell 11.30 Hellamaa
Külakeskuses loeng
**"Kas taluarhitektuur vajab
kaitsmist".**

Reede, 22.08

Giidituur mööda põhjarannikut.
Bussireis, pilet 5 eurot.
Vajalik eelregistreerimine:
kultuur@muhu.ee, tel. 5307
1949.

Piiri loodus- ja õpperajal
jalgsimatkad kell 12, 14 ja 16.
Giid Piret Lang.

Väinamere uisu reisirid
Kuivastust kell 18.00 ja kell
20.00.
Pilet 15 eurot. Vajalik
eelregistreerimine:
kultuur@muhu.ee, tel. 5307
1949.

Laupäev, 23.08

Giidituur mööda lõunarannikut.
Bussireis, pilet 5 eurot.
Vajalik eelregistreerimine:
kultuur@muhu.ee, tel. 5307
1949.

Pühapäev, 24.08

Kontsert "Muhulastelt
Muhulastele"
Hellamaa Lauulu- ja
spordiväljakul, sooduspilet 5
eurot, täispilet 10 eurot. Lapsed
ja noored kuni 18 tasuta.
Piletimüük algab Hellamaa
lauuluväljakul kell 15.00,
kontserdi algus 16.00.

**MUHU
PÄEVAD**

TULE MUHU PÄEVADELE!
21.-24. august 2025

TÄPSEM KAVA Muhu valla lehel:
www.muhu.ee

Prindus aeg peitkub, aga ei kait!

Luulekonkursi Mei(t)e Muhu parim eestikeelne luuletus

KADAKAS Irena Tarvis

Päike paitab pilvevahus,
keset vaikust ulub tuuli,
maa on ootel talverahus,
kargus kokku surub huuli.

Igas jalajäljes rõõme
tunneb tald, kui maale puutub.
Ammutades aplaid sõõme,
õhki äkki õndsaks muutub.

Selles säras, puhtuses
sügispäeva vinges lõõsas,
kivi varjust uhkuses
tõstab latva väike põõsas.

Täna veel tast pole varju,
haprad juured, õrnad koored.
Veel ei paku küpsed marju,
okkad alles verinoored.

Küllap ükskord vilja kannad,
marjadest saad varakas.
Möödujaile väge annad-
sitke, kange kadakas.

ÜHETÄHE- JUTUD

H-täht

Hurraa-hüüetega hüppasid
hulljulged hallipäised hari-
dustöötajad hobuvankrile
hiiglaslikku heinakoomasse.
Heinalõhn hajutas hirmuune-
näod hariduse hetkeolukor-
rast, hulluksajavatest hinda-
mismeetoditest, halbade
hinnetest. Hoogsalt hullati
heintes, hoolimata homsest
hoiatusstreigist. Huvijuhid
höiskasid heledahäälsest,
hüüdes hullupööra humoori-
kaid hoiatusi heinalavikust.
Haridusministeeriumist heli-
sitati heitunud hullumajja.
Hajameelsed hulluarstid hül-
gasid haridusministri hiigel-
mure, hingates hommiku-
lauas heljuvat heinalõhna.

Autor: Kai Vanaselja

K-täht

Kis käskis kambris kolada,
kirstu kuant kergita,
kirjud kindad kätte kisku,
kõiki kiesid kaela katsu,
kenad käissed käkru kierda,
kirgupätid kiereks kanda?

Autor: Leena Peegel

18. sajandi Muhu inimestest ja pastor Kellmannist

Ajaloolase jaoks on teatavasti kõik halb ja kole tänuväärne ma-
terjal, kuna head ja ilusat võimud
kirja ei pannud. Seevastu kõik,
mis inimesele on vastumeelne
(maksud), ohtlik ja ebameeldiv
(loodusõnnetused, kohtuasjad,
sõjaväeteenistus), tüütu (kool)
nõuab üles märkimist või arvepi-
damist, tänu millele me saame nii
mõndagi teada mineviku kohta.

Aeg kipub sõrmede vahelt
libisema nagu peotäis liiva, ilma
et mälu, mis kipub olema nagu
sõel, midagi kinni peaks. Sageli
kaob praegugi info koos inimeste-
ga, kelle mälu ja teadmised on
pisut paremad.

Tänuväärased materjalid on
kirikuraamatud ja hingeloendid.
Mõlemate eesmärk oli saada
ülevaade inimestest, keda kont-
rollida (kirikuraamatud) ja mak-
sustada (hingeloendid). Tänapäe-
val on neid igatüüpi võimalik digi-
teerituna internetis lugeda, ainult
saksa ja vene keelt peab mingil
määral oskama.

Allpool pisut sellest, mida nen-
de allikate abil 18. sajandi lõpu
Muhu elanike kohta teada võib
saada.

1782. aasta hingeloendi andmeil
elas Muhus 2620 inimest. Talu-
poegi oli hingeloendi andmeil
2513. Ülejäänud olid põhiliselt
saksa päritolu käsitöölised ja
mõisateenijad. Aadlikke oli 34 ja
5 inimest olid pastori perekonna
liikmed. Eraldi on veel teada ka
nn vabade ja sakslaste arv - 1782.
aastal oli neid 31. Käsitöölisi oli
kokku 39 ja mõisateenijaid 41.
Pärisorised käsitöölised olid näi-
teks sepad.

Kirikuraamatutes on arvestus
eraldi eesti ja saksa pihtkondade
kohta. Muhu kirikukirjad algavad
aastaga 1761, mil pärast pastoraadi
maha põletamist patuse naiste-
rahva Eva poolt, alustab tollane
Muhu pastor Olaus Kellmann
(Muhus pastor 1758-1807) uut
raamatut.

Olaus Kellmann (1724-1807)
oli pärit Lõuna Rootsist ja õppi-
nud Lundi ülikoolis. Tema kohta
on Martin Körber raamatus "Ösel
Eins und Jetzt" kirja pannud päri-
muse, kui karmi käega isa ta ol-
nud oma tütardele. Üks neist
põgenenud 12-aastaselt meeste-
riietes koos ühe teenjannaga.
Kuigi ta seda juba Virtsus kahet-
ses, sest teenija oli koos kodust
varastatud raha ja hõbedaga jalga
lasknud, ei julgenud ta enam koju
tagasi pöörduda ja jõudis rännates
Tallinna lähedale, kus üks Pipen-
bergi nimeline lihunikusell ta
kaasa võttis ja oma peremehe
juurde viis. Poisiks riietatud tüd-
ruk võitnud pererahva südame ja
sai aastate kuldes õpipoisist
selliks.

Ühel päeval ostis ta oma palga-
raha eest endale naiseriided ja kui
ta naisena kirikusse läks, nägi
teda seal seesama töökaaslasest
lihunikusell. Kui asjalood selgu-
sid, siis abiellus Kellmanni tütar
lihunikuselliga ja tuli koos mehe-
ga Muhusse, et isa käest andeks
paluda. Isa ei tahtnud aga temast
midagi teada. Mõned aastad hil-
jem tegi tütar uue katse ja võttis
Muhusse reisides oma lapsed
kaasa. Ta saatis lapsed pastoraati
ja ise jäi Liiva kõrtsi ootama.

Lapselapsd leidsid vanaisa
silmsilmi armu, kuid oma tütre
kohtumisest ta keeldus. Isa ja
tütar ei kohtunud enam ialgi.

Tütred järeלטulijad olevat aga
Kuressaarde asunud, kus see su-
guvõsa veel 19. sajandi lõpus
elas. Andmebaasi Geni abil võis
leida Ulrica Wilhelmina Pipen-
bergi, kelle isa oli superintendent
Olaus Kellmann ja kes abiellus
Tallinna kodaniku Thomas Jo-
hann Pipenbergiga.

Muhu kirikuraamatu sünnire-
gistris on Olaus Kellmannil ja ta
naisel Sara Wendula von Lingenil

aastal 1764 sündinud tütar, kelle
teine eesnimi on Wilhelmina.
Sünnikandel on esimese eesnime
peal hiigelsuur tindiplekk nagu
isa oleks tahtnud rõhutada, et
tütred nime on määritud. Kellman-
nil oli oma naisega üheksa last,
kellest viimast sünnitades ka ema
ise aastal 1775 suri. Ulrica oli siis
11-aastane ja kui Körberit usku-
da, siis järgmisel aastal pärast
ema surma ta kodust põgeneski.

Kuressaare kaupmehe ja bür-
germeistri tütre Sara Wendulal
oli abielust Kellmanni eelkäija
pastor Gerlachiga kuus last, nii et
oma 25 abieluaasta jooksul sünni-
tas ta kokku 15 last, kellest ena-
mus surid lapseas. Isa oli ta
abiellunud juba 14-aastaselt ja ei
olnud sures veel 40-aastanegi.

Sara Wendula von Lingeni isa
perekond kasutas muide partiklit
von juba siis kui esiisa oli tiseri-
sell. Ka Sara Wendula bürger-
meistris isa Friedrichit tavatsetud
raeprotokollides tiseri pojaks
nimetada, millega viimane mui-
dugi rahul ei olnud.

Perekond oli pärit Lingenist,
mis asub tänapäeval Alam-Saksi
liidumaal. Aadlimartiklisse kanti
von Lingen alles 18. sajandi lõ-
pus. Sara vanemate pere oli sa-
muti lasterohke ja see oli ilmselt
üks põhjus, miks Sara nii noorelt
pidi abielluma.

Üks Sara tütardest - Auguste
Gerdruth abiellus omakorda järg-
mise Muhu pastori Karl
Fromhold Glöckneriga. Körberi
poolt kirja pandud romantilise loo
puhul tasub mees pidada, et
Ulrica emapoolne onu oli Tallin-
nas kaupmees. Võib-olla pöördus
Ulrica siiski abi saamiseks ka
tema poole.

(järgneb)

Eda Maripuu,
Muhu Muuseum

 Eesti Raamatu Aasta 2025

TÄHESTIKUMÄNG ÜHETÄHEJUTUD

Kirjuta eesti või muhu keeles jutuke
või lause, kus kõik sõnad algavad
ühe ja sama etteantud algustähga.
Edasta oma lause(d) endale sobiva
kanali kaudu Hellamaa Raamatukogule.
Tähestikumängu patroon on Tiina Kiltsen.
Osalejatele auhinna!

P **AUGUSTI-
KUU** **R**
TÄHED:

LIIVA RAAMATUKOGU 115

TEISIPÄEVAL, 26. AUGUSTIL KELL 11.30
MUHU PÕHIKOOLIS SAALIS

Marie Saarkoppel
"Liiva Raamatukogu ajaloo"

Eda Maripuu
"Juhan ja raamatud"

Ülo Tuulik
"Viies kaheksakümneviieni"

Folkloorirühm Uijee
muusikalised vahepalad

Kõik huvilised on oodatud!

MUHU PÄEVAD

21.-24. august 2025

Head Muhu ettevõtjad, olete oodatud!

Neljapäeval, 21. augustil kell 19-23
Tihuse Turismitalus Hellamaal

MUHU ETTEVÕTJATE SUVEPIDU

KAVAS:
Muhu valla tervitus
Ettevõtjate kogumissõud
Muusikaline vahelaps: Leana Vapper ja Kerman Keerd
Buffelaud

Vaialik eelregistreerimine hiljemalt 13.08
www.muhu.ee/suvepeo-registreerimine
või aadressil muhu.ee
Lisainfo: +372 5622 1922 (Anrika)

Prindus aeg peetakse, aga et fook!

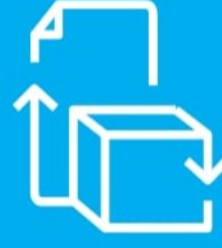
Kulla munuke muhulane, muhulase sõber, tuttav, lihtsalt huviline, kes kena saare peal elab või suvitab!

Palume pandimärgiseta klaas-, plast- ja metalltaara viia avalikku pakendipunkti, lähim asub Liiva vana vallamaja juures.

Vaata ka: Saare maakonna jäätmete vastuvõtukohtad kaardil <https://www.google.com/maps/d/u/0/embed?mid=1c2JD4PTDM7937AxxYEK7q1G1J2w&ll=58.60106577534016%2C23.25511159375003&z=9>

Pakendipunktide asukohad Muhus

Hellamaa külakeskus	segapakend
	klaaspakend
Hellamaa kauplus	segapakend
	klaaspakend
Kallaste küla	paber- ja kartongpakend
	segapakend
	segapakend
Koguva küla	paber- ja kartongpakend
	segapakend
Külasema küla	paber- ja kartongpakend
	segapakend
Liiva vana vallamaja	segapakend
	klaaspakend
Liiva katlamaja	segapakend
	klaaspakend
	segapakend
Liiva Sinilinnu	segapakend
Linnuse Küla	segapakend
Lõetsa küla	segapakend
Nõmmküla küla	paber- ja kartongpakend
	segapakend
Pädaste küla	segapakend
	segapakend
Piiri küla	paber- ja kartongpakend
	segapakend
	segapakend
	segapakend
Rinsi küla	segapakend
Simiste küla	paber- ja kartongpakend
	segapakend
Simiste Lõunaranna	segapakend
Suuremõisa küla	segapakend
Tupenurme küla	paber- ja kartongpakend

KLAASPAKEND Loputa vajadusel kergelt, et ei määriks teisi pakendeid ja kotti. Eemadada korgid ja kaaned, sildid võivad jääda.	PAPP- JA PABERPAKEND Voldi suured papist pakendid kokku või rebi tükkideks, nii võtavad nad vähem ruumi. Veendu, et materjal on puhas
PLAST- JA METALLPAKEND, JOOGIKARTONG Loputa vajadusel kergelt, et ei määriks teisi pakendeid ja kotti. Jäta korgid-kaaned peale.	BIOJÄÄTMED Biojäätmepane konteinerisse lahtiselt, paberkotis või täielikult biolaguneva ja komposteeruva kotiga.
VANAPABER Kogu paber ja kartong muudest jäätmetest eraldi ka siis, kui teie majal pole selleks konteinerit. Vanapaber pane konteinerisse	SEGA-OLMEJÄÄTMED Kogu pakendi- ja toidujäätmed eraldi ja segaolmejäätmete hulk väheneb märgatavalt!

Muhu Jooks

LAUPÄEVAL 9. AUGUSTIL 2025

DISTANTSID:

- põhijooks 21,1 (poolmaraton)
- rahvajooks 6,3km
- lastejooks 2,0km
- lastejooks 200m

Rahvajooksule on oodatud ka
kepikeondijad ja matkajad

STARDIPAIK LIIVA STAADIONIL

- põhijooksu start kell 11.00
- rahvajooksul kell 11.15
- lastejooksul 2,0km kell 11.25
- lastejooksul 200m kell 13.15

EELREGISTREERIMINE

- 7. juuli – 7. august
- Muhu valla kodulehel:
- www.muhu.ee
- Jooksupäeval registreerimine
- Muhu Lasteiaia Munnike saalis
- kell 9.00 – 10.30

OSAVÕTUMAKS

- Rahvajooksu osavõtumaks
- eelregistreerimisel 5€
- jooksupäeval 10€
- Põhijooksu osavõtumaks
- eelregistreerimisel 10,00 eurot,
- jooksupäeval 15,00 eurot

(Osavõtumaksust on vabastatud noored (2007 ja nooremad) ja lastejooksust osavõtjad)

TÕUKE RÄTAS!

JÄLGGRATAS!

Info ja juhend: www.muhu.ee

Ostan kooritud kuivamisõhedeta kuusepalgi kaevuvinnaks (pikkus min 11m, tüve ümbermõõt ~ 40 cm) kohaletoomisega Raugi külla.
Peep Pallasmaa peeppallasmaa@hotmail.ee

Kirguteated

EELK Muhu Katariina kogudus

Koguduse hooldajaõpetaja Hannes Nelis, tel 529 1881.

Pühapäeval, 10. augustil kl 14 jumalateenistus armulauaga (kirikus).

Pühapäeval, 24. augustil kl 14 jumalateenistus armulauaga (kirikus).

EAÕK

Rinsi Neitsi Maria Kaasani Pühakuju kogudus, Hellamaa Peetruse ja Pauluse kogudus: Jooksvaid teateid liturgiatega toimumise kohta leiab Facebook-is: EAÕK Tornimäe Neitsi Maria Kaitsmise kirik.

Eesti Kristlik Nelipühi Kirik (EKNK) Muhu kogudus
Hellamaa külakeskuses
3.08 kl 16:00-17:30 jumalateenistus. Peale jumalateenistust kaetud kohvilaud. Samal ajal toimub lastetund.
6.08 kl 18.30-20.30 Kena Sõnu-
mi õhta.
17.08 kl 16:00-17:30 jumalateenistus. Peale seda kaetud kohvilaud. Jumalateenistusega samal ajal toimub lastetund.
20.08 kl 18.30-20.30 Kena Sõnu-
mi õhta.
31.08 kl 16:00-17:30 jumalateenistus. Peale jumalateenistust kaetud kohvilaud. Jumalateenistusega samal ajal toimub lastetund.

IN MEMORIAM

Meie hulgast lahkus

16. juulil 95-aastane **Arnold Räim**
20. juulil 59-aastane **Raivo Mägi**
28. juulil 74-aastane **Andres Paist**
2. augustil 87-aastane **Heino Palu**

Tunneme kaasa omastele!

Mihklikuu juubilarid ja sünnipäevalapsed

Vilma Lentsius 92 (25.09)
Helvi Maripuu 91 (8.09)
Veljo Menind 90 (20.09)
Maie Schmuul 90 (25.09)
Heimar Keinast 89 (18.09)
Estella Viik 87 (14.09)
Edel Noor 86 (17.09)
Vello Tikerpalu 85 (1.09)
Maie Aavik 85 (17.09)
Aino Ling 83 (10.09)
Helga Pallas 83 (19.09)
Aima Tuust 82 (24.09)
Eha Veskimeister 81 (8.09)
Veigo Vanaselja 80 (25.09)
Silja Valk 75 (12.09)
Riina Rojanok 70 (4.09)
Sirje Tüür 65 (10.09)
Anu Pallas 65 (12.09)
Ain Saarik 65 (13.09)
Aivar Soom 65 (14.09)

Heiki Maisalu 65 (23.09)
Kai Lember 60 (2.09)
Peedu Saat 60 (4.09)
Robert Geoffrey Parsons 60 (9.09)
Alar Oll 60 (14.09)
Liili Rätsep 60 (17.09)
Henn Kalda 60 (17.09)
Heli Kaunissaar 60 (26.09)

Palju õnne!

Märkus: kes ei soovi oma sünnipäeva avaldada, palume sellest märku anda vähemalt kaks kuud enne, kuna Muhulane avaldab igas numbris mitte algava, vaid järgmise kuu sünnipäevalapsed.

**KONSULTAT-
SIOON, OST,
MÜÜK,
VAHENDUS!**

**OTSIN TALUKOHTA VÕI EHI-
TUSVÕIMALUSEGA KINNISTUT
MUHU SAARELE VÕI IDA-
SAAREMAALE.
VÕTA ÜHENDUST JA RÄÄGIME
TÄPSEMALT.**

**ALLAN PAJUS,
56900411, allan@adrem.ee**

**MUHU VALD 35
JUBELITOOTED**

Pusa 35-
Muhu orasi, valge
tumeine, liivakaru

T-särk 15-
Must, valge, heleroheline

Laste T-särk 10-
Must, valge

Proovida ja osta saab Muhu Majas!
Muud asjad müüa ka kaudselt!

Anna raamatule uus elu Muhumaal!

Hoiuraamatukogu ootab kasutatud raamatuid alates 4. augustist Liiva Raamatukogus.

Teabe jagamise ja raamatute kogumise päev 16. augustil kell 12–15.

RARA

Noorpaar ostab elamumaa, haritava maa, vana talukoha. Pakkuda võib kõike.

Tel: 5855 5575

Järgmise Muhulase materjalid on teretulnud **2. septembri** õhtuni.

Toimetab Jana Rand,
tel: 5523 896, e-post: muhulane@muhu.ee
Muhulane ilmub üks kord kuus.
Internetis www.muhu.ee/muhulase-arhiiv
Trükkinud Saaremaa Trükikoda 520 eks.
Hind **50** eurosent